

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.8359380>

Accepted: 10.09.2023

Cinsellik ve Ebeveyn Tutumlarının Cinsel Mitler Üzerine Bir Derleme

A Compilation of Sexuality and Parental Attitudes on Sexual Myths

Zeynep Kevser KANDEMİR

Yakın Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Bölümü
zkkandemir@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1881-2254>

Ayşe ALBAYRAK

ailedanismani1@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0105-613X>

Meryem KARAAZİZ

Yakın Doğu Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü
meryem.karaaziz@neu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0085-612X>

Özet

Cinsellik kavramı insanlığın varoluş başlangıcından itibaren günümüze kadar halen daha araştırılan önemli bir kavramdır. İnsan hayatının vazgeçilmez önemli ihtiyaçlarından biridir. Cinsellik yalnızca bireyin fiziksel ihtiyacının karşılanmasını yanı sıra, bireyin psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını şekillenmesinde de önemli bir role sahiptir. Çocukluğumuzdan itibaren başlayıp yaşamımızın her evresinde kendini gösteren cinsellik kavramının sağlıklı bir şekilde gelişim gösterebilmesi için özellikle ergenlik döneminde cinsellik kavramı ile tanışma, anne babanın cinsellik üzerine tutumu, arkadaş çevresi vs. gibi etkenler bireyin cinsellik ile ilgili algılarını ve cinsel mitlerin şekillenmesinde büyük öneme sahiptir. Bireyin kültürü, yaşadığı çevre, yetiştiği büyüdüğü ortam kişinin cinselliğe bakış açısını büyük oranda etkilemektedir. Cinsellik ile ilgili doğruluğu bulunmayan bilgiler zamanla toplumda artış göstererek toplum tarafından doğru gibi kabul edilerek cinsel mitleri oluşturabilmektedir. Cinsel mitlere olan inancın fazlalığı bireyin cinsel yaşamını önemli derecede etkileyebilmektedir ve hatta cinsel işlev bozukluklarına kadar gidebilmektedir. Bu noktada cinsellik ile ilgili ebeveyn tutumları ve cinsel mitler toplumda farklı bakış açılarının şekillenmesine sebep olmuştur ve bireylerin hem psikolojik hem de cinsel yaşamlarını büyük oranda etkilemektedir. Bu bağlamda bu çalışma literatür taraması yapılarak uygun olan çalışmalar ele alınmıştır ve gerçekleştirilen literatür taraması ile birlikte cinsellik, cinsel mitler ve cinsel mitler üzerine ebeveyn tutumlarının etkileri ele alınarak bir gözden geçirme çalışması oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik, Cinsel Mitler, Ebeveyn Tutumları, Cinselliğe Bakış Açısı.

Abstract

The concept of sexuality is an important concept that is still being researched since the beginning of humanity's existence. It is one of the essential needs of human life. Sexuality plays an important role not only in meeting the physical needs of the individual, but also in shaping the psychological and emotional needs of the individual. In order for the concept of sexuality, which starts from our childhood and manifest itself in every stage of our life, to develop in a healthy way, it is necessary to meet the concept of sexuality, especially during adolescence, the attitude of parents on sexuality, the circle of friends, etc. Factors such as these have great importance in shaping the individual's perceptions of sexuality and sexual myths. The culture of the individual, the environment in which he lived, the environment in which he grew up affect the person's perspective on sexuality to a great extent. Inaccurate information about sexuality can increase in the society over time and can be accepted as true by the society and create sexual myths. The excess of belief in sexual myths can significantly affect the sexual life of the individual and may even lead to sexual dysfunctions. At this point, parental attitudes and sexual myths about sexuality have led to the formation of different perspectives in society and greatly affect both the psychological and sexual lives of individuals. In this context, this study has been reviewed and appropriate studies have been discussed, and a review study has been created by considering the effects of parental attitudes on sexuality, sexual myths together with the literature review.

Keywords: Sexuality, Sexual Myths, Parental Attitudes, Perspective on Sexuality.

1. Cinsellik

Cinsellik doğduğumuz andan itibaren hayatımızın bir parçası olan vazgeçilmez bir kavramdır. Cinsellik kavramı insanın yaşam kalitesini arttırmasının yanında insanın doğası gereği vazgeçilmez bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinselliği sadece cinsel olarak aktivitenin harekete geçmesi ya da insanın doğal hedeflerine yönelen bir ihtiyaç olarak bakılmamalıdır, çünkü birey yaşamı boyunca şekillenebilir ve psikolojik, kültürel, bedensel, ekonomik, sosyal gibi değişimler göz önüne alındığında cinsellik bireyin karmaşık bir bütünü oluşturabilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'ne göre cinsellik; hayat boyu insan olmanın merkezi bir yönü olan cinsiyeti, cinsel yönelimi, erotizme yakınlığı ve üremeyi kapsamaktadır. İncesu'nun belirttiği gibi "cinsellik hem en çok merak edilen, hem de en çok yasaklanan, hem en çok konuşulan hem de aslında hiç konuşulmayan, çok bilindiği iddia edilen ama aslında çok az bilinen, bir yanda övülen diğer yanda ise aslında çok utarılan bir konu olması nedeniyle zorlu bir konudur" (CEDAT, 2008).

Bireylerin yaşamış olduğu cinsellik isteği o an kişinin karşı koyamadığı bir cinsel arzu sebebi ile ortaya çıkabilir. Bireylerin bu cinsel arzuların ortaya çıkışını tetikleyen nedenler her birey için farklı olabilir, bu yönden cinsellik herkes için farklı deneyimler sonucu şekillenip değişebilen bir kavramdır. Cinselliğin temelini bakıldığında aslında en önemli unsurlardan bazıları karşılıklı ilgi, sevgi, bakım ve korunma ihtiyacı, benlik saygısı gibi ihtiyaçlardan ortaya çıkabilmektedir.

Cinselliğin birçok boyutu vardır, örnek olarak cinselliğin biyolojik boyutuna baktığımızda cinsel birliktelik öncesinde, anında ve sonrasında merkezi sinir sistemimiz, genital organlarımız,

hormonlarımız etkileşime girerek hareket halindedirler. Psikolojik boyutuna baktığımızda ise cinsel deneyimi yaşayacak kişinin algıları, geçmiş yaşantısı, psikiyatrik herhangi bir sorununun olup olmadığı, düşünceleri, travmaları gibi faktörler birey cinselliğinin psikolojik boyutunu oluştururken, yetiştiği büyüdüğü ortam, aile ve arkadaş çevresi gibi unsurlar ise sosyo-kültürel boyutun parçalarındandır. Tüm bunlar bir bitin olarak ele alındığında ise bireyin kiminle, nerede ve nasıl bir cinsel deneyim yaşayacağı konusunda belirleyici faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bakıldığında insan davranışları ve cinselliği bireyin bedensel, psikolojik ve kültürel etkileşimin altında yaşanan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların yaşamında cinsellik bazen hoş, keyif veren, romantizm, tensel temas olarak yaşanırken bazen bir görev düşüncesi ile çekimserlik olarak ve tiksinti kaynağı olarak yaşanmaktadır (CETAD, 2007). Bu ifade ele alındığında yine bireyin cinselliğinin geçmiş deneyimlerden etkilenmiş olabileceğini söyleyebiliriz.

Cinsel deneyim sadece üreme ihtiyacının gerektirdiği bir zorunluluk olarak düşünülmemelidir, cinsel birliktelik esnasında, cinsel birliktelik öncesinde ve sonrasında birçok haz duygularımız da eşlik etmektedir. Bireyin her olay, olgu ya da durum karşısında hissetmiş olduğu olumlu ve olumsuz duygular olduğu gibi cinsellikte de hissetmiş olduğu olumlu ve olumsuz duygular olabilmektedir. Örneğin; sevgi, aşk, tutku, heyecan gibi olumlu duygular olduğu gibi, nefret, suçluluk, kızgınlık, öfke, kin gibi olumsuz duygular da yer alabilmektedir. Pek çok insan için duygularını ifade etmek, sevdiğini söyleyebilmek, cinsellik hakkında konuşmak, cinsel ilgi ve beklentisini dile getirmek bir kaygı kaynağı olabilmektedir (M. Öz ve C. Kısa, 2023).

729

Cinsellik kavramı bireyin tüm yaşamını kapsayan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır, bizim doğduğumuz andan itibaren aslında cinsellik kavramı hakkında hayatımız şekillenmeye başlamaktadır. Bu düşünüldüğünde; cinsellik kavramı doğum öncesinde başlayıp ve yaşamımız boyunca sürmektedir, birey yaşamış olduğu toplum, sosyal, ekonomik durum, din, etik kurallar ve bağlı olduğu kültürel değerlerden, aile üyelerinin kişilik özellikleri, anne babanın birbiri ile etkileşimi, tutumu gibi etkenlerden etkilenebilmektedir (Dönmezer, 1999).

Kültürlerin bireyler üzerinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir, giyim tarzı, yaşam biçimi, yeme kültürü, gelenek ve görenekler kültürler arası farklılıkları yansıtmaktadır. Aynı şekilde kültürün etkileri cinsellik üzerinde de görülmektedir. Bazı kültürlerde cinsellik açık bir şekilde konuşulabilirken bazı kültürlerde ise cinsellik konuşulmaması gereken yasak bir kelime olarak algılanabilmektedir. İnsanın cinsellik konusundaki bakış açıları kültürden kültüre göre farklılık gösterebildiği gibi aynı kültüre sahip bireylerin aynı toplulukta farklı bireysel farklılıklardan kaynaklı cinsiyete bakış açısı da değişebilmektedir (Vicdan, 1995). Her ne kadar toplumdan topluma cinsellik algısı değişse bile bireyin hayatının merkezinde olan bir durumdur, bireyler ilk önce cinsiyetlerinin farkına varmaktadır kadın ve erkek olarak sonrasında ise kültürünün cinsiyet rollerine dayatmış olduğu olgular üzerinden fikirleri şekillenebilmektedir. Örneğin; bazı kültürlerde cinsellik konusu erkekler için daha rahat ve açık özgür oldukları bir durum konumunda iken kadınlara ise cinsellik konusunda konuşulmaması gereken ayıp bir unsur olarak dayatılmakta olabiliyor. Bazı kültürlerde ise her iki cinsiyet içinde fikir ve cinsellik özgürlüğünün olduğu görülebilmektedir. Fakat genel olarak kültürlerin özelliklerine bakıldığında cinsellik konusunda

kadın cinsiyetine yönelik kısıtlamalar mevcut iken erkek cinsiyeti bu konu hakkında daha rahat ve özgür oldukları söylenebilir.

Türkiye’de de aynı durumdan bahsedebiliriz. Örneğin erkek cinsiyeti için cinsel ilişki evlilik öncesi yaşayabilirler ve bu konu hakkında fikirlerini söyleyebilirler fakat kadın cinsiyeti için cinsellik konusu tabu gibi görülmekte ve ahlak dışı olarak değerlendirilmektedir kadınların cinsellik hakkında konuşmaları dahi ahlaksız bir davranış olarak görülebilmektedir. Günümüzde toplumların sağlığı için cinsel hayat bir insanlık hakkıdır Bu konu hakkında yeniden düzenlemeler yapılmaya başlanarak tabuların yıkılacağı öngörülmektedir (Bozdemir ve Özcan, 2011).

2. Cinsel Mitler

Cinsellik her toplumda her zaman çok merak edilen bir konu olmuştur fakat buna rağmen sürekli konuşmaya kapalı kalmıştır fikirler, düşünceler açık bir şekilde ifade edilmemesinden dolayı karmaşık bir yapı halini almıştır. Var olan karmaşık yapı içerisinde cinsellik zaman içerisinde yanlış ve hatalı bilgiler dolayısı ile bazı beklentilerin ve cinsel mitlerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır (Bozdemir ve Özcan, 2011). Cinsel mitler, cinsellik ile ilgili olan var olmayan yanlış inanışların, eksik bilgilerin, kulaktan dolma bilgilerin zaman içerisinde nesilden nesile aktarılacak doğruluğu sorgulanmaksızın kabul edilen yanlış ve abartılı inanışlara verilen genel isim olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsel mitler zaman içerisinde toplumlar arasındaki yayılmaya bağlı olarak ilk günkü halinde kalmayabilir ve evrimleşerek değişime uğrayabilirler bu da cinsel mitlerin doğruluğunun bulunmadığını ve kişilere, toplumlara göre şekillenip değişime uğrayabileceğini bize gösterebilmektedir.

730

Cinselliğin tabu olarak görüldüğü toplumlarda, bireyler yeterli cinsel bilgiye erişememektedirler ve bundan dolayı cinsellik ile ilgili bilgiler arkadaş çevresinden edinmeye çalışılmaktadır, bireyler doğruluğu bulunmayan bilgileri birbirlerine aktararak cinsellik hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünmektedirler ve bu durum da karşımıza cinsel mitler olarak çıkmaktadır. Bireylerin başvurduğu bir diğer yöntem ise pornografik yayınlar izleyerek bilgi edinme yöntemidir, bireyler pornografik yayınlar izleyerek cinsellik hakkında bilgi sahibi olmaya çalışmaktadırlar fakat pornografik yayınların içeriğine bakıldığında gerçekçi olmayan abartılmış yayınlar olmasından dolayı izleyen kişide zaman içerisinde abartılı beklentiler oluşabilmektedir, bireyin var olan beklentileri gerçekleştiremeyince ise kişi yetersizlik duygularına, hayal kırıklığına kapılabilmektedir ve bu durum zamanla psikiyatrik sorunlara, cinsel işlev bozukluklarına yol açabilmektedir. Bu nedenle cinsel mitlerin tanımlanması ve doğru bilgilerin aktarılması önemlidir (Özmen 1999).

Cinselliğin algılanma biçimini etkileyen en önemli unsurlar aile, eğitim, tıp, medya ve dini inanışlar olarak sayılabilir (Öz, Sözer, Yangın 2020; Macintyre, Montero, Sagbakken 2015). Cinselliğin konuşulmadığı toplumlarda aileler çocukları ile cinsellik hakkında konuşmaktan çekinmektedirler ve gerekli bilgiler gelecek nesle aktarılmamaktadır bundan dolayı çocuklar cinsel mitlere inanmaktadırlar. En temel bilgileri öğrenmenin yolu ailedir ve öğretmen, akran grupları, danışmanlar ve sağlık profesyonelleri ve medya aracılığı ile devam eder (Sungur 1998). Gelişmiş bazı ülkelerde okullarda cinsel bilgilendirmelerin yapıldığı bilinmektedir ve böylelikle bireyler gelecek yaşamlarında evliliklerinde, psikolojik sağlıklarını daha rahat bir şekilde koruyabilmektedirler. Gerekli olan sağlıklı cinsel bilgilerin yapılmaması halinde cinsel mitlere olan

inanç daha da artacaktır ve gençlerin ileriki zamanlarda aile hayatlarını, tercih ettikleri doğurganlık davranışlarını ve cinsel yaşamlarını doğrudan etkileyecek olan cinselliğe dair sahip oldukları bu bilgiler olacaktır (Civil, Yıldız 2010).

Cinsellik ile ilgili konuların açık bir şekilde konuşulmaması ve cinsellik hakkında gerekli olan bilimsel alt yapının olmamasından dolayı cinsel mitlerin oluşması kaçınılmazdır (Sungur ve Tarcan, 2007). Toplumlar cinsellik hakkında gerekli bilimsel eğitimler verildiği zaman cinsel mitlere olan inanç seviyelerinde düşüş olacağı düşünülmektedir ve daha sağlıklı cinsel bilgilendirmelere sahip olacaklardır.

Genel olarak toplumlarda cinsel mitlerin kadınlara yönelik daha fazla olumsuz etkilerinin olduğuna dair inanış mevcuttur fakat her ne kadar kadınlar üzerinde olumsuz etkisi olsa bile bir o kadar da erkekler üzerinde olumsuz etkisi vardır. Örneğin inanılan cinsel mitler nedeniyle erkekler üzerinde baskı oluşmaktadır ve erkekler her koşulda cinsel birlikteliğe hazır olmalı gibi bir inanış oluşmaktadır ve bu da zaman içerisinde erkeklerin duygularından uzaklaşmalarına anksiyeteye ve erektil disfonksiyon gibi cinsel işlev bozukluklarına yol açabilmektedir. Var olan bu yanlış inanışlardan dolayı erkek kimi zamanlar yüceltilmektedir ve kadını aşağılamaktadır ayrıca iki cinsiyeti birbirlerine karşı yabancılaştırabilmektedir böylece bireyin yaşamını olumsuz olarak etkilemektedir (CETAD, 2006).

Aşağıda en fazla inanılan cinsel mitler yer almaktadır;

Eşcinsellik bir hastalıktır: Gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda eşcinsel ve heteroseksüel kişiler arasında psikolojik fonksiyonlar açısından fark bulunamamıştır. 1973 yılında Alman Psikiyatri Birliği (APA), ruhsal bozuklukların tanı ölçütlerinde kullanılan DSM'den eşcinselliği çıkarmıştır (DSM-5, 2013).

Eşcinsellik tedavi edilmelidir: Eşcinsellik bir hastalık olarak görülmediğinden dolayı tedavi gerektirmemektedir. Sağlık uzmanları ve ruh sağlığı tedavisi uzmanları fiziksel ve psikolojik olarak eşcinsel bireylerde herhangi bir sorun olmadığı görüşündelerdir. Gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda eşcinsel yönelin ile sosyal ve duygusal problemler arasında herhangi bir ilişki olduğu bulunamamıştır (Karasu, 2011:18).

Eşcinseller toplum için zararlıdır: Toplum tarafından eşcinsellik kabul görülmediğinden dolayı, toplum huzurunu bozma, cinsel sapkınlık olarak algılanabilmektedir.

Eşcinsel erkekler kadın gibi davranır: Eşcinsel olan bir erkek, çoğu heteroseksüel erkekten daha da erkeksi gibi davranmaktadır (Kaptan, 2012).

Ev işleri kadınların görevidir: Ev işlerinin tamamen kadınlara ait olduğu görüşü çok fazla yaygındır. Dolayısıyla bu zaman içerisinde olması gerekenmiş gibi algılanmaktadır ve kadın erkek arasında bir ayrımcılığa yol açmaktadır.

Yaşlanma ile birlikte cinsel yaşam sona erer: Yaşlanma ile birlikte birey bir birçok işlevini yitirebilmektedir fakat yaşlanma ile birlikte bireyin cinsel yaşamının son bulduğu inanı yanlış olarak kabule dilmektedir.

Menopoza girmek (adet olmamak) kadının cinsel hayatını sona erdirir: Kadınların menopoz ile birlikte cinsel yaşamlarının son bulduğu düşüncesi yaygın bir cinsel mittir.

Cinsel İlişki sırasında kadın, partnerinin kontrolü altında olmalıdır: Böyle bir cinsel mit inancı olan erkek zaman içerisinde kendisinde çok fazla sorumluluk hissederek kendi içerisinde yetersizlik duygularına kapılabilir, ayrıca eğer ki cinsel birlikteliği kadın başlatıyorsa partner bu duruma da sinirlenebilir. Böyle bir bilginin doğruluğu bulunmamaktadır. Ayrıca gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda kadının başlatmış olduğu cinsel birlikteliğin çiftler için daha fazla uyarıcı olduğu sonucu bulunmuştur (CETAD, 2007).

Cinsel ilişki esnasında kadın partnerinin isteklerine göre davranmalıdır: Cinsel birliktelik esnasında tek bir kişinin isteklerine göre değil çiftin karşılıklı isteklerine göre haz alma ilkesi temel alınarak birliktelik yaşanması cinsel doyumun daha fazla olmasını sağlayacaktır. Cinsel birliktelik esnasında eşinin isteği doğrultusunda hareket etme cinsel miti zaman içerisinde hazı düşürecektir.

Eşlerden birinin isteği olmadan yaşanan cinsel ilişki “tecavüz” sayılmamaktadır: Herhangi bir kişinin açık rızası olmadan cinsel ilişkiye zorlamak bir suç olarak kabul edilmektedir. Türk Medeni Kanunu'nun 162. Maddesine göre kötü ve onur zedeleyen davranış olarak ifade edilmektedir (Akıncı, Ajas, Karacık, Vardar, 2017).

Cinsel ilişki mutlaka orgazmla (haz/tatmin) ile sonuçlanmalıdır: Bu mite göre haz çiftlerin orgazm olmadan yaşadığı cinsel birlikteliğin doyurucu olmayacağı inancı mevcuttur. Özellikle bu mit kadınlar üzerinde baskı oluşturabilmektedir. Kadınların orgazm ulaşması için klitoris uyarılması gerekmektedir, eğer ki klitoris uyarılmadığı bir cinsel birliktelik yaşıyor ise kadın orgazma ulaşması mümkün olmayacaktır.

Cinsel yaşamda doyuma ulaşmak için genç olmak gerekmektedir: Kadın orta yaş evresine ilerledikçe cinsel yaşamı oldukça zenginleşmiş olacaktır ve haz olmada artış gerçekleşecektir. Erkeklerde ise yaşın ilerlemesi ile birlikte refrakter periyot uzamaktadır kadınlarda da orgazm olma becerisinde artış görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında yaşlanma ile birlikte bireylerde cinsel olgunlaşma görülmektedir (CETAD, 2007).

Erkek çocuklar tecavüz kurbanı olmazlar: Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002 de açıklamış olduğu verilere bakılırsa en az 150 milyon kız çocuğunun, 73 milyon ise erkek çocuğunun 18 yaş altında olduğu ve zor kullanılarak cinsel ilişkiye veya fiziksel temasa maruz kaldığı bunun dışında daha başka cinsel şiddet türlerine de maruz kaldıkları verilere ulaşılmıştır (WHO, 2006).

Cinsel birlikteliği daima erkek başlatmalıdır: Bu tarz bir cinsel mit erkeklere fazlaca sorumluluk yükleyerek zaman içerisinde erkeklerin cinsel birliktelik ile ilgili olarak performans kaygısına sürükleyebilmektedir. Böylece erkek performans kaygısını yenebilmek adına farklı yöntemlere başvurabilir. Bu mite inanan erkekler genellikle erektil disfonksiyon gibi cinsel işlev bozukluklarına sahip olacak ve cinsel birlikteliği bir ödev gibi yapma yolunda ilerleyecektir. Bu durumda cinsel birliktelikten çiftlerin haz olma noktasında düşüşe neden olabilecektir.

Cinsel birlikteliği başlatan kadın ahlaksızdır: Genellikle cinselliğin tabu olarak görüldüğü toplumlarda bu cinsel mite inanın fazla olduğu görülmektedir. Cinsel birliktelikte erkek aktif kadın ise pasif rolde olmalıdır gibi inanışlardan dolayı ve kadınlara cinsellik hakkında

konuşmalarına izin verilmediğinden dolayı kadınlar cinsel yaşamlarını tam anlamıyla yaşayamamaktadırlar. Bu mitin aksine cinsel birlikteliğin her iki taraf için aktif rol oynadığı bir birliktelik yaşandığında çiftler için daha verimli ve sağlıklı bir birliktelik yaşamış olacaktırlar. Kadınlar bu inanıştan dolayı kendi cinsel yaşamları hakkında bir keşif yoluna gidememektedirler ve sadece yönlendirme ile bir birliktelik yaşamaktadırlar bu da kadınlarda vajinismus gibi bir takım cinsel işlev bozukluklarına yol açabilmektedir.

3. Cinsel Mitler İle İlgili Literatür Taraması

Üniversite öğrencisi olan kadınlarda yapılan araştırma sonuçlarına göre cinsel mitleri onaylama ve inanma seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre öğrencilerin cinsellik hakkında yeterli bilgi ve eğitime sahip olmadıkları ve cinsellik hakkında eğitimin yaygınlaştırılmasının önemli olacağı düşünülmüştür (Aygin, Açıl, Yaman, Yılmaz, 2017).

Yine üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada erkek ve kadın öğrencilerin her ikisinin de cinsel mitlere inanma düzeyinde toplumsal normların bir hayli etkili olduğu, özellikle kadınların cinselliğe bakış açısını önemli derecede etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır (Karabulutlu, 2018).

Cinsellik hakkında yeterince bilgilendirilmenin yapılmaması, yanlış bilgilendirme sonucunda cinselliğe önyargıların etkisiyle de bireyin cinselliğe dair aşırı bir kaygılanması, suçluluk duyması, başaramama, performans kaygısı, gerçekçi olmayan düşünceler ve beklentiler içerisine girmesi sonucunda ise cinsel işlev bozuklukları oluşabilmektedir (Özmen, 1999).

Genellikle ataerkil toplumlarda kadınların cinselliği sadece üremek amaçlı olduğu ve partnerini memnun etme ile görevli oldukları öğretilmektedir ve bu da cinselliğin haz veren bir duygu olmadığı sadece gerekli bir görev gibi görülmesine neden olmaktadır (Ohl, 2007).

CETAD'ın 2006'da 1500 bireyi kapsayan yapmış olduğu çalışmada cinsel ve üreme sağlığın cinsel mitlere inanma düzeyine bakıldığında erkeklerin cinsel mitlere inanma seviyesinin yüksel olduğu sonucuna ulaşılmıştır (CETAD, 2006).

CETAD'ın yapmış olduğu bir diğer çalışmada ise cinsel mitlerin yayılma şekline bakıldığında bireyler en fazla cinsel bilgiye arkadaşları çevresinden, gazete, dergi, medya araçları ve filmler üzerinden edindiği saptanmıştır (CETAD, 2006; Yetkin, 2001).

4. Cinsel Mitler ve Eğitim

Cinsellik yaşamımızın doğumdan ölüme kadar olan bir süreci kapsamaktadır ve bireyin hayatını önemli derecede etkilemektedir. Birey yeterli ve gerekli cinsel eğitimi almamasından dolayı birey cinsel bilgiye ulaşmak isteyecektir bundan dolayı arkadaş çevresinde cinsellik hakkında konuşmalar olacaktır ve bu da cinsel mitlerin yaygınlaşmasında önemli bir faktördür. Birey dergilerden, medya araçlarından ve pornografik filmlerden cinsel bilgi edinmeye öğrenmeye çalışacaktır. Örneğin arkadaş ortamında kadınlar arasında yaygın olan bir yanlış inanış olarak karşımıza "ilk cinsel birliktelik çok ağrılı acıdır" şeklinde inanış mevcuttur ergenlik döneminde bu tarz bir inanışa sahip olan birey ilk cinsel birlikteliğinde bu inanış aklına gelerek gerçekten öyle olduğuna inanabilir ki bu vajinismus dediğimiz cinsel işlev bozukluğuna kadar gidebilir sonuç olarak kişide kaygı stres oluşacaktır partneri ile ilişkisinde bozulmalar meydana gelebilir. Erkekler ise genellikle pornografik filmler izleyerek ya da arkadaş ortamında konuştukları cinsel muhabbetler sonucunda bireyle abartılmış beklentiler oluşacaktır. Filmlerde yer alan abartılı

sahnelere maruz kalan ergen izlediklerinin doğru ve olması gerekenmiş gibi algılamasına sebep olarak performansının üst düzeyde olmasını bekleyecektir ki bu tarz bir cinsel mitte aynı şekilde bireyin gerçekliği ile beklentisi uyuşmadığı anda bireyde farklı cinsel işlev bozuklukları psikiyatrik sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu noktada cinsel eğitim ne kadar yaygınlaşırsa ve doğru bilgiye erişim sağlanırsa bireylerin o kadar sağlıklı cinsel yaşamları mevcut olacaktır. Cinsel eğitim, bireyde var olan kalıplaşmış yargıları ortaya çıkarmakla yetinmeyip bireyin eğitim ve tedavi sürecinde de düşünceleri ve inançlarını gözden geçirmesini sağlamaktadır (Aksöyek ve Canatar, 2018).

Cinsel eğitim ilk öncelik olarak ailede başlar çocuklar genellikle 5-6 yaşlarında cinsellik hakkında sorular sormaya başlar merak duyguları fazladır örneğin “ben nereden geldim” gibi sorular sormaya başlar bu noktada anne ve babalar çocuklarının sorularına gerekli ve yeterli cevabı vermediği takdirde çocuk yetişkinlikte sorunlarla karşılaşabilir. Eğer ki bir anne çocuğunun bu tarz sorularına geçiştirici cevaplar veriyorsa ya da konuşulmaması gereken konular ayıp gibi aşılyorsa çocuk cinselliğin ayıp olduğu düşüncesine kapılacaktır ya da sorular nedeni ile azarlıyorsa anne yine çocuk cinsellik hakkında yeterli bilgiye erişememiştir ve çocukta suçluluk duygusu gelişebilmektedir. Bundan dolayı anne ve babalara büyük görev düşmektedir sonrasında ise cinsel eğitim okullarda ve danışmanlık merkezlerinde sürdürülmesi gereken bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Montaigne, Denemeler kitabında cinsel eğitim hakkında şöyle söylemiştir; “Cinsel gerçeğin erkenden öğretilmesi daha iffetli ve daha verimli olmasını sağlar, yoksa herkes onu kendi hayal gücünün keyfine ve ateşine göre bulmaya kalkar” (Montaigne, 1984). Yüzyıllar öncesinde dahi ünlü düşünür cinsel eğitimin önemini vurgularken halen daha günümüzde yeterli cinsel eğitim verilmemektedir.

Genel olarak cinsellik denildiğinde akla ilk genel üreme ve çoğalmanın temel gereksinimi olan bir eylem olarak görülmektedir fakat cinsellik bunun ötesinde bireyin kişilik ve karakter gelişiminde önemli bir role sahiptir. Cinsel eğitimin amacına bakıldığında aslında bireyin bedeninin bir tür keşfi, duygularını fark edip sağlıklı bir şekilde duygu aktarımında bulunma, cinsel gelişim sürecini anlaması, sağlıklı bir kişilik gelişim sürecinden geçmesi insanların haklarına, düşüncelerine ve davranışlarına saygı duyması, kendisine ait değer yargılarını oluşturmasını destekleyen bir eğitim süreci olarak karşımıza çıkmaktadır (Bayhan, 2004). Cinsel eğitim sayesinde birey hem kendi hem de karşı cinsin bedenine saygı duymayı öğrenir bu da çocuğun yetişkinlik döneminde hem kendi hem karşı cinsiyetten kişiler ile daha sağlıklı ilişkiler kurmasına olanak sağlar (Çalışandemir, Bencik, Artan, 2010).

5. Ebeveyn Tutumları

Doğduğumuz andan itibaren çevrenin etkisi altındayızdır. Çevrenin etkisi daha dölleme sürecinden itibaren insanı etkilemektedir, insan aslında var olduğu çevre ile gelişim göstermektedir. Çocuğun doğumundan sonra kendisine en yakın çevre olan ailedir bundan dolayı birçok aile araştırmaları mevcuttur.

Toplumun en küçük birimi olan aile toplumdaki topluma değişiklikler gösterebilmektedir. Her ailenin çocuk yetiştirmedeki tutumları farklılık gösterir bu durumda çocuğun nasıl bir kişilik yapısına sahip olacağına belirleyici faktördür. Bundan dolayı ailenin çocuğa yaklaşımı büyük

derecede önem taşımaktadır. Ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir (Bekir, 2009).

3-6 yaş dönemi çocuğun cinsel gelişiminin oluşmasında önemli role sahiptir (Tuğut, Gölbaşı, 2019). Bu yaştaki ebeveyn tutumları bireyin cinsel yaşamını ve kişilik gelişimini doğrudan etkilemektedir. Ebeveynleri tarafından sağlıklı büyütülmemiş çocuk yetişkinlik döneminde birçok problem ile karşı karşıya kalabilir. Ebeveyn tutumları yaşanan toplumun, ebeveynlerin eğitim seviyesi, yaşı gibi birçok faktöre bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Çocukların ileride içine kapanık mı, atılgan mı, anlayışlı mı, sıcakkanlı mı, özgüvenli mi, olup olmayacağı konusunda ebeveyn tutumlarının etkisi olmaktadır. Ebeveynlerin sergilemiş olduğu bilinçli ya da bilinçsiz her türlü tutum ve davranış çocukların kişilik yapılarında farklı bireyler olarak yetişmelerine sebep olmaktadır (Çağdaş ve Seçer, 2011, s.134-135).

5.1. Otoriter-Baskıcı Anne Baba Tutumu

Bu tutumu sergileyen ebeveynler çocuklarının istek ve ihtiyaçlarını görmezden gelerek kendi istek ve ihtiyaçlarına göre çocuklarını yönlendirme eğilimindedirler. Genellikle çocuklarına karşı gerçekçi olmayan yüksek beklentileri mevcuttur (Çağdaş ve Seçer, 2011). Genellikle ceza sistemini uygulayarak ve çocuk düşüncelerini duygularını ifade etmekten yoksundur. Çocuk benlik gelişimi aşamasında bir takım sorunlar ile karşı karşıyadır. Otoriter ebeveyn tutumunda çocuk ile iletişim ebeveynlerin oldukça fazladır. Ebeveynler genellikle kendisine itaat edilmesini, saygı duyulmasını, onların isteklerine göre çocuğun şekillenmesini ve hareket etmesini beklemektedirler. Bu tarz ebeveynler genellikle çok kuralcıdır, katı kuralları mevcuttur ve çocuğun bu kurallara uymaması halinde ise bazı yaptırımları mevcuttur.

Çocuğa gösterilecek sevgi yalnızca çocuk ebeveynlerin isteklerini tam bir şekilde yerine getirmesi halinde olmaktadır ve çocuk ebeveynlerinin sevgisini kazanmak için onların isteklerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Bu ebeveyn tutumu ile yetişen çocukta korku oluşur. Ebeveynlerin çocuklarına çok fazla sevgi gösterdiği takdirde çocuklarının şımaracağını ve onlara olan saygısının azalacağından endişe duymaktadırlar. Çocuklarını bir robot gibi yetiştirmektedirler, çocuklarının duygularını düşüncelerini ifade etmelerine izin verilmeksizin sadece koşulsuz şartsız çocuklarından itaat beklentileri mevcuttur.

Cinsellik ile ilgili konular genellikle bu tarz ailelerde konuşulmaz ve ayıp olarak algılanır. Çocuk eğer ki cinsellik ile ilgili sorular soruyorsa cevap verilmez, konu kapatılır ya da büyük bir tepki ile bu tarz muhabbetlerin çok kötü bir durum olduğu algısı yaratılır.

Otoriter- Baskıcı Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Otoriter-baskıcı anne baba tutumu ile yetişmiş çocuğun genellikle özgüvenlerinin düşük olduğundan bahsedebiliriz. Çocuğun üzerindeki baskıdan dolayı çocuk duygularını ifade etmekte güçlük yaşar, düşüncelerini ifade etmekten çekinir çünkü ifade ederse yanlış bir şey söyleme korkusu oluşmuştur çocuğun içerisinde ve bu durum yetişkinlik döneminde de devam edebilir, diğer insanlar ile iletişime kapalı olabilir. Boyun eğdirilerek yetişmiş olan çocuk yetişkinlik evresinde atılgan olmayan, çekimser, her hangi bir girişimde bulunmaya korkan hep ikinci planda duran bireyler olarak karşımıza çıkar (Yavuzer, 2005). Bu çocuklar genellikle hayatlarının her döneminde karar vermede güçlük yaşayan kendi hayatları hakkındaki kararlarda bir başkasına ihtiyaç duyan bireyler olarak karşımıza çıkabilir.

İçe kapanık, çekingen davranışlar her çocukta bulunmamaktadır, bazı çocuklarda ise otoriter-baskıcı ebeveyn tutumunun etkileri saldırganlık olarak kendisini gösterebilir. Otoriter-baskıcı ebeveyn tutumunda bireyler genellikle güçlü olan hayatta kalır ve güçsüz ezilmeye mahkumdur gibi bir algı yaratıldığından bazı çocuklar aşırı saldırgan, uyum sorunu olan, vurma ve kırma eğiliminde olabilirler. Bakıldığında bir şekilde anne ve babaya olan öfkesini yönlendirme dediğimiz savunma mekanizması ile başka eşya ya da kişilere yönlendirme mevcut olabiliyor. Örneğin; anne ve babası ders çalışma konusunda aşırı baskısı mevcut ise çocuk ders çalıştığını söyleyerek çalışmayacak ya da hiç ders çalışmayacaktır. Bu tarz çocuklar ergenlik dönemlerine geldiğinde antisosyal kişilik bozukluğu davranışları sergileme eğiliminde olabilirler. Birçok zararlı alışkanlık edinme, evden kaçma davranışları ve hatta suisid girişimi bile görülebilmektedir.

5.2. Aşırı Hoşgörülü Anne Baba Tutumu

Aşırı hoşgörülü ebeveyn tutumunda herhangi bir ceza sistemi yoktur. Ebeveynler çocuğun yapmış olduğu her davranışı hoşgörü ile karşılamaktadırlar. Çocuk bilerek isteyerek uygun olmayan bir davranış sergilese bile anne ve baba çocuğa hoşgörü ile yaklaşır. Çocuğun yapmış olduğu her davranışı kabul ederler. Bu tutuma sahip anne ve babalar çocuğunun her şekilde her koşulda kendi hakları ve özgürlükleri olduğu düşüncesindedirler. Ev içerisinde yönetim anne ve babada olması gerekirken bu tutumda çocuk anne ve babayı yönetmektedir. Çocuk merkezi bir eğitimin varlığından bahsedebiliriz (Çağdaş ve Seçer, 2011).

Aşırı hoşgörülü ebeveyn tutumu genellikle çok ileriki yaşlarda çocuk sahibi olan bireylerde ya da tek çocuklu aile yapılarında karşımıza çıkabilmektedir. Çocuklar aşırı abartılmış bir sevgi ile büyütülmektedir. Anne ve babaları çok meşgul olan çocuklar istemsiz bir biçimde çocuklarına karşı suçluluk duyguları geliştirebilmektedir ve bu suçluluk duygularını üzerlerinden atabilmek için çocuklarına karşı aşırı hoşgörülü bir biçimde yaklaşabilmektedirler. Anne ve babanın çocukları ile sağlıklı iletişim kuramaması sonucu çocuk abartılmış bir sevgi ile büyüyecektir ve kişilik yapısına bakıldığında çocuk gerçekçi olmayan istekler ve doyumsuz bir kişilik yapısı oluşturmaya sebep olacaktır (Yavuzer, 2001). Çocuk gerçekleştirmiş olduğu davranışların hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğu konusunda fikir sahibi olamadığından genellikle şımarık bir şekilde büyümektedirler.

Aşırı Hoşgörülü Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Aşırı hoşgörülü ebeveyn tutumu ile yetişen çocuklar genellikle kuralsız ve bağımsızdırlar. Paylaşım yapmayı sevmezler ve bencil bir kişilik yapıları mevcuttur. Diğer insanlarında aynı anne ve babası gibi kendilerine hizmet etmesini talep ederler. Yetişkinlik dönemlerinde kurallara uymakta güçlük yaşayacaklardır, karar vermede zorlanma görülebilir. Doğru ve yanlış ayırt etmekte büyük güçlük yaşarlar. Diğer insanları düşünmeksizin sadece kendi istek ve ihtiyaçlarına göre hareket ederler. Sorumluluk duyguları hiç yoktur, empati yetenekleri gelişmemiştir.

Aşırı hoşgörü ile yetişen çocuklara hatalı davranışlarında herhangi bir yaptırım uygulanmadığından çocuk doğru ve yanlış ayırt etmekte güçlük yaşar ve bunu hayatının geneline yayma eğilimindedir. İstek ve ihtiyaçlarının hemen o an gerçekleşmesini beklemekte ve gerçekleşmediği takdirde öfke nöbetleri, vurma kırma gibi uyumsuz davranışlar gösterebilmektedirler. Anne ve babalar bir süre sonra bu tarz davranışlara dayanamayarak tam tersi katı bir tutum sergileyebilirler bu durumda çocukta kafa karışıklığına sebebiyet olabilmektedir. Dolayısıyla böyle bir durum karşısında tam tersi olan bir davranış karşısında anne ve babalar aile içerisinde karmaşık bir yapının oluşmasına sebebiyet olacaklardır (Ekşi, 1999, s.52).

5.3. İzin Verici-İhmalkâr Anne Baba Tutumu

İzin verici/ihmkâr ebeveyn tutumunda çocuğuna sevgi ve ilgi düşük seviyededir. Çocuklarına karşı herhangi bir kontrol mekanizması da bulunmamaktadır (Yıldız, 2013). Çocuklarına karşı herhangi bir demetim yoktur ve çocuklar anne ve babadan alması gereken yeterli ve gerekli ilgi, sevgi eğitime ulaşamamaktadırlar. Çocuklar tam anlamıyla ihmal edilmiştir ve bu tarz bir tutuma sahip anne ve babalar çocuk nasıl olsa bir şekilde büyür gibi bir düşünce yapısına sahip olabilmektedirler.

İzin Verici-İhmalkâr Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

İzin verici/ihmkâr ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk için herhangi bir kural ya da izin alma yoktur. İstedikleri zaman istediklerini yapabilirler. Bu durum zamanla bireyin yalnızlık duygularının ve kendilerini ifade edemedikleri algısı oluşabilmektedir. Gottman (1997)'de izin verici ebeveyn tutumu ile yetişen çocukların duygu düzenleme ve konsantrasyon oluşturmada güçlük yaşadıklarını belirtmiştir.

6. Demokratik Anne Baba Tutumu

Demokratik ebeveyn tutumu diğer ebeveyn tutumları arasında en sağlıklı yetişen çocukların ebeveynlerinin benimsemiş olduğu tutum olarak karşımıza çıkmaktadır. Demokratik tutumu benimsemiş olan aileler çocuğuna her koşulda sevgisi gösterirler, onun duygu ve düşüncelerine önem verirler. Çocuklarının bağımsız bir kişilik gelişimine önem verirler (Kulaksızoğlu, 1998).

Anne ve baba çocuklarını ihtiyaçlarına göre hareket ederler, tam bir anlayış ortamı vardır. Çocuk kendisini etkili bir şekilde duygu ve düşüncelerini ebeveyne aktarabilir. Karşılıklı fikir alışverişi mevcuttur. Çocuk aile içerisinde bir birey olduğu bilincine sahiptir. Gerekli kurallar sınırlandırmalar vardır ve bu konuda çocuk bilgilendirilmiştir çocuk bu sınırlara uymadığı takdirde ne gibi yaptırımlar ile karşılaşacağına bilincindedir. Çocuğun sorumluluk alması desteklenir ve bağımsız bir birey olmasını destekler niteliktedir (Senemoğlu 2005; Dönmezer, 1999).

Demokratik tutumda ne tam anlamıyla katı kurallar vardır ve tam bağımsızlık mevcuttur, çocuk ve ebeveynlerin kabul ettiği ortak kararlar mevcuttur. Çocuk zaman içerisinde kendi dürtü ve denetim mekanizması geliştirmektedir. Çocuğa sorumluluk sahibi olması sağlanır. Aile içerisindeki iletişimler anlayış, sevgi, hoşgörü, mantık çerçevesindedir. Burada çocuğun kendisini ifade etmesi büyük önem taşımaktadır.

Demokratik Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Demokratik ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk sorumluluk sahibidir, davranışlarının sonuçlarına katlanır ve bun hazırlıklıdır. Ebeveynler çocuğa tam bir rol model olurlar çocuğun yapmaması gereken davranışları anne baba da yapmamaktadır. Çocuk iç denetimini kazanmıştır, dürtülerini, istek ve ihtiyaçlarını kontrol edebilmektedir. Çocuk duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmektedir ve bu da yetişkinlik dönemlerinde sağlıklı ilişkiler geliştirebilmesi açısından olumlu bir özelliktir. Çocuklar aile içerisinde düşüncelerini rahatlıkla ifade edebildiklerinden kendilerini değerli hissetmektedirler, düşüncelerinin önemini ve diğer insanları dinlemenin önemini öğrenmiş olmaktadır. Çocuklar ileriki yaşamlarında bağımsız ve özgüvenli olurlar. Çocuklar uyumsuz bir davranış yaptığında anne ve baba yapmış olduğu yaptırımların nedenini

açıkladığından dolayı çocuklar davranışlarının nedenlerini ve sonucunda ne olacağı hakkında bilgi sahibidirler. Çocuk kendi kendine kararlar alabilir ve girişken bir yapıya sahip olurlar.

7. Tutarsız-Dengesiz Anne Baba Tutumu

Tutarsız ebeveyn tutumuna sahip ailelerde herhangi bir denetim söz konusu değildir. Aşırı hoşgörü ve katı cezalar mevcuttur fakat ne zaman nerede bunlara maruz kalınacağı hakkında herhangi bir fikir söz konusu değildir. Çocuk uyumsuz bir davranış sergilediğinde anne ve baba bugün o davranış için herhangi bir ceza vermiyor fakat ertesi gün aynı davranış için ceza verebilir. Bu durumda çocuk için tutarsızlık söz konusudur kafa karışıklığı yaratacaktır. Bir diğer örnek ise anne bir kural koyabilir fakat baba bunu görmezden gelip yok sayabilir yine bu noktada bir tutarsızlıktan bahsedebiliriz (Yörükoğlu, 1996).

Genellikle bu tarz ebeveynler arasında bir tutarsızlık mevcuttur. Anne aşırı hoşgörülü olabilir baba daha katı ve sert ya da tam tersi bir durum söz konusu olabilir. Bu noktada çocuk için daha çok hangi ebeveyn izin verici ya da hoşgörülü ise o kişiye yönelme söz konusu olabilir. Bakıldığında disiplin yok gibi gözükebilir, aile içerisinde bir disiplin mevcuttur fakat ne zaman, nerede, hangi davranıştan sonra bu disiplinin ortaya çıkacağı öngörülemezdir. Genellikle anne ve baba kendi ruh hallerine göre de çocuklarına yaklaşabilmektedir. Örneğin iş stresinden dolayı çocuğun çok farklı bir davranışına öfke ile karşılık verilebilir ya da coşkulu bir ruh halinde ise ebeveyn yine beklenmedik bir şekilde çocuğa hoşgörü ile yaklaşılabilir.

Tutarsız –Dengesiz Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Tutarsız-dengesiz ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk ne zaman, nerede hangi davranış ile karşılaşacağını bilmediğinden birçok konuda belirsizlik yaşayabilir ve kararsızlık ortaya çıkabilir. Bireyin kişilik gelişimi aşamasında örnek rol model olmadığından birey kendisini karmaşık hissedebilir ve sağlıklı bir kişilik gelişimi görülemeyebilir. Çocuk birçok davranışında aynı anne ve babası gibi tutarsızlıklar gösterebilir, iç denetimi gelişmemiştir ve çocuk kendi içerisinde birtakım iç çatışmalar yaşayabilir. Çocuklar genellikle kendilerini bir şekilde ifade etmeye çalışmaktadırlar, pasif ya da kavgacı olabilirler, her konuda tepkili olabilirler.

738

8. Koruyucu-Destekleyici Anne Baba Tutumu

Koruyucu-destekleyici ebeveyn tutumunda genellikle anne ve babalar çocukları üzerinde aşırı korumacı bir tutum içerisindeyler. Çocuklarının çok fazla üzerine titrerler, aşırı korurlar, çocukları hakkında kendileri kararlar alırlar ve çocuklarının bireyselleşmelerinin önüne geçerler. Koruyucu tutumda ebeveyn, çocuklarının bağımsızlaşmalarını ve kendi otoritelerinin yok olacağı korkusu üzerinde bir tehdit olarak görmektedirler (Kaya, 1997).

Sürekli çocuğunun yanındadır ve onun üzülmesini istemezler, her ihtiyacını yerine getirmeye çalışırlar, çocuğuna bir şey olacağından büyük endişe duyarlar. Çocuklarının bireyselleşmesine imkân vermezler, yemeklerini sürekli ebeveyni yedirir sürekli çocuğunun ihtiyaçlarını kendisinden ödün vererek yapmaktadır. Çocuklarına aşırı bağımlı ve sevgi doludurlar fakat bu durum çocuk için zaman içerisinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Çocuğun yapabileceği her şeyi ebeveyni yapmaktadır.

Koruyucu-Destekleyici Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Bu ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk zaman içerisinde ebeveynine bağımlı bir kişilik özelliği gösterebilmektedir ve bu durum yetişkinlik döneminde ikili ilişkilerinde de kendini gösterebilmektedir. Sürekli birlikte olduğu kişinin kendisi için bir şeyler yapmasını, planlamasını isteyebilmektedir. Hayatları boyunca aslında birine muhtaç bağımlı kişilik özelliklerine sahip olabilmektedirler. Genellikle utangaç, bağımlı, çekingen kişilik özelliklerine sahiptirler. Bazı çocuklarda utangaçlık, pasiflik, korkaklık görülebildiği gibi bazı çocuklarda ise şımarıklık, bitmeyen istekler olarak kendisini gösterebilmektedir.

9. Reddedici ve İhmal Edici Anne Baba Tutumu

Reddedici ebeveyn tutumunda anne babalar genellikle çocuklarını yok saymakta ve istek, ihtiyaçlarını karşılamamaktadırlar. Bakıldığında çocuklarının varlığını kabullenemedikleri görülmektedir. Çocuklarının istek ve ihtiyaçlarına karşı kayıtsızdırlar, çocukların davranışlarını genellikle kısıtlayıcı bir tutum içerisindedirler. Genellikle çocuklarını düşmanları olarak görürler çocuklarına gereken ilgi ve sevgiyi vermezler. Çocuklarının genellikle olumsuz davranışlarına odaklanırlar olumlu davranışları görmezden gelinir takdir edilmez.

Reddedici ve İhmal Edici Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Reddedici ve ihmal edici ebeveyn tutumu ile yetişen çocuklar genel olarak öfkeleri fazladır ve saldırganlık mevcuttur. Her çocukta bu şekilde görülmeyebilir bazı çocuklar ise içine kapanık olabilir ve daha pasiftirler (Özgüven, 2001, s.216). Çocuk sürekli kendisinin var olduğunu göstermeye çalışmaktadır, yeteneklerini tam olarak bilemez bundan dolayı genellikle saldırgan davranışlar ile kendisini belli etmeye çalışır. Çocuk uğraşları sonucunda anne ve babasından gereken ilgiyi göremeyince ihtiyacı olan ilgi ve sevgiyi diğer insanlarda aramaya başlamaktadır ve bu durum kadınlarda genellikle kendisinden büyük erkekler ile birlikte olma, erkeklerde de aynı şekilde kendisinden yaşça büyük kadınlar ile birlikte olma görülebilir. İlgi ve sevgi ihtiyacından bu tarz çocuklar kolay manipüle olabilirler.

10. Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu

Mükemmeliyetçi ebeveyn tutumuna sahip anne ve babalar çocuklarının her zaman, her konuda en iyisini yapmaları için uğraşmaktadırlar. Çocuklar ailesinin mükemmellik algısına uyduğu takdirde ebeveyninden sevgi görmektedir fakat aksi bir durumda tüm sevgi geri alınmaktadır. Bu tarz ebeveynler için hayatlarında çocuklarının hayatlarında asla hataya yer yoktur, yapmış oldukları her konuda en iyilerinin çocuklarının olmasını isterler.

Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumunun Birey Üzerindeki Etkileri

Mükemmeliyetçi ebeveyn tutumu ile yetişen çocuklar genellikle kendilerine güvenleri yoktur, özgüven eksikliği yaşamaktadırlar. Sürekli hata yapma korkusu yaşamaktadırlar ve bundan dolayı yapacakları işlerin mükemmel olması için ya çok yavaş yaparlar ya da erteleme davranışı mevcuttur. Ruh halleri sürekli kaygılıdır ve anne babalar da aynı şekilde kaygılıdır genellikle anne ve babalar zamanında ulaşamadıkları mükemmel çocuk algısını kendi çocuklarına dayatmaktadırlar ve bu da çocuklar üzerinde büyük bir baskı oluşturur dolaylı olarak çocuklar stres ve kaygıya maruz kalmaktadırlar.

Bu şekilde yetişen çocuklar çocukluklarını yaşayamamaktadırlar ve sürekli mükemmel işler başarması için zorlanmaktadırlar. Çocuk kendisini bir robot gibi hissedebilmektedir. Çocuk yetişkinlik döneminde çok hırslı olabilir girdiği her işte en iyisi olmak uğruna her şeyi yapabilir. Çocuk beklentilerini gerçekleştiremediği zaman ise büyük bir hayal kırıklığı yaşayabilir.

11. Anne Baba Tutumları ve Cinsel Mitler

Ebeveyn tutumları üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir. Çocukluğumuzdan itibaren nasıl bir ebeveyn tutumu ile yetiştiğimiz bizim ileri yaşantımızdaki sosyal, psikolojik, fiziksel durumumuzu etkilemektedir. Bazı ailelerde cinsellik hakkında bilgilendirmeler yapılırken çocuk cinsellik hakkında merak ettiklerini ebeveynlerine sormaktan çekinmemektedir, bazı ailelerde ise cinselliğin aile içerisinde konuşulması konusunda ebeveynler çekingen yaklaşmaktadır ya da hiç konuşulmaması gereken bir konu olarak görülmektedir. Bu durumun nedenine bakılırsa ne kadar çok cinsellik hakkında bilgi sahibi olunursa çocuklarının o kadar cinsel özgürlüğe sahip olacağı düşüncesinden kaynaklanıyor olabilir.

Otoriter ebeveyn tutumunda genellikle kurallar olduğundan bu kurallar aslında bakıldığında cinsellik konusu üzerinde de mevcuttur. Bu ailelerde üç farklı tutum görülebilmektedir. İlk olarak aile içerisinde cinsellik hakkında gerekli edinmesi gereken bilgileri edinemediğinden bu bilgilere erişebilmek için çocuk farklı kaynaklara yönelebilir ve edinmiş olduğu bilgilerin doğruluk oranı çok düşük olduğundan bizim karşımıza cinsel mitler olarak çıkabilir ve bu bilgiler zaman içerisinde çocuğa zarar verecektir. İkinci olarak ise cinsellik hiç konuşulmadığından ve bir tabu gibi algılanması sonucunda çocuk cinselliğin gerektirdiği özellikleri tam olarak yaşayamayacaktır sosyal ilişkilerinde ve evliliğinde sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Çocuk cinselliği konuşmaktan ve hatta yaşamaktan utanacak ve çekingen bir tutum içerisinde olacaktır. Üçüncü ve son olarak otoriter ailelerde cinsellik çok fazla bastırıldığından dolayı çocuk ilk yakalamış olduğu her fırsatta cinselliği abartılı bir şekilde yaşamaya çalışacaktır (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu; 2003).

Aşırı hoşgörülü ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk cinsellik ile ilgili zorluk yaşayabilmektedir. Çocuk her davranışında hoşgörü ile karşılandığından tam ve gerekli cinsel bilgilere sahip olamaz. Hayatın belirli kuralları olduğu gibi ebeveynler cinsellik hakkında da gerekli yerlerde çocuklarını uyarması gerekmektedir.

Tutarsız ebeveyn tutumunda çocuk ne zaman hangi davranış ile karşı karşıya kalacağından emin olamamakta ve aile içerisinde iletişim eksikliği fazla görülmektedir. Bakıldığında çocuk ebeveynlerinin onayını kazanmaya çalışmaktadır ve bu durum ileri dönem yaşantılarında başkalarının onayını kazanabilmek ve kabul edilebilmek için cinsel yönden istemese dahi birliktelikler yaşama görülebilmektedir. (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2003).

İlgisiz ebeveyn tutumunda anne ve baba çocuğa yeterli ve gerekli ilgi, sevgiyi vermemektedir. Çocuk bundan dolayı ilgi ve sevgi ihtiyacını diğer insanlardan aramaya başlayacaktır bu durumda karşımıza çocuğun cinsel tacize açık olması olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu durum her ilgisiz ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk için aynı şeyi söylemek yanlış olur fakat cinsel taciz için bir risk durumu olduğunu söyleyebiliriz. (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2003). İlgisiz ebeveyn tutumunda nasıl ki çocuk anne ve babasının dikkatini çekmek ve ilgi, sevgisini kazanmak için büyük çaba göstererek farklı davranışlarda bulunuyorsa aynı durum sosyal ilişkilerinde de karşı tarafın dikkatini çekmek için büyük uğraş içine girmesine sebebiyet olabilmektedir. İlgi ve sevgiyi nerede

ulaşabilirse o tarafa gidecektir ve bu durumun riskli arkadaşlıklara neden olabileceğini söyleyebiliriz.

Demokratik ebeveyn tutumuna bakıldığında cinsel gelişim açısından en uygun ebeveyn tutumu olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çocuk demokratik ebeveyn tutumunda duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebildiğinden cinsel konular hakkında da kendisini rahatça ifade edebilmektedir ve edinmesi gereken gerekli bilgilere anne ve babasından doğru bir şekilde edinebilmektedir. Çocuk duygusal doyuma ulaşmıştır ve duygusal doyuma ulaşabilen çocuklara bakıldığında neyi isteyip neyi istemediğini net bir şekilde bilmekte ve ifade edebilmektedir bu durumda insanlar ile sağlıklı ilişkiler gerçekleştirebilmektedir (Tuzcuoğlu, Tuzcuoğlu, 2003.)

12. Tartışma

Cinsellik ile ilgili bilgi eksikliği ile büyüyen bir çocuk ilerleyen yaşantısında birçok problemi de beraberinde getirir. Cinsellik özellikle bizim toplumumuzda yasak ve konuşulmaması gereken bir konu olarak ele alındığından birçok aile çocukların cinsel bilgilerden uzak büyümesine yol açmaktadır. Bu durumda beraberinde o çocukların cinsellik ile ilgili bilgileri farklı kaynaklardan öğrenmesine aracılık etmektedir. Dolayısıyla bu şekilde gelişim gösteren çocuklar doğru bilgilere ulaşamadığından cinsel mitlerin oluşumu kaçınılmaz olacaktır.

Cinsellik ve cinsel mitler üzerine ebeveyn tutumlarının etkisi ele alındığında görüldüğü üzere yapılan çalışmalar ebeveyn tutumlarının cinsel mitler üzerine etkisinin olduğu görülmektedir. Vicdan (1995) yapmış olduğu araştırmada aile tutumunun ve yapısının bunun yanında eğitim seviyesi ve kültürün bireyin cinsellik hakkındaki düşüncelerinin ve tutumlarının şekillenmesinde etkisinin oldukça fazla olduğunu vurgulamıştır. Gerçekleştirilen bir başka araştırmada bireyin cinselliğinin şekillenmesinde dini görüşün, kültürel değerlerin, sosyo ekonomik durumun etkilerinin olabileceğinden bahsedilmiştir (Dönmezer, 1999). Yapılan araştırmalara bakılınca ebeveyn tutumları, yetişen ortam, kültürel farklılıklar, eğitim seviyesi gibi birçok faktörün cinsellik ile ilgili tutumların şekillenmesinde büyük bir etkisinin olduğunu söyleyebiliriz.

Anne ve baba tutumlarının çocuğun kişilik ve benliğine olan etkisinin araştırıldığı bir araştırma sonucuna göre demokratik ebeveyn tutumunun çocuğun görüşlerinin şekillenmesinde büyük öneme sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kaya, 2013). Yaptığımız literatür taramasına göre ise demokratik ebeveyn tutumunun çocuğun cinselliğe bakış açısı ve cinsel mitlerin oluşumundaki etkisinin olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocuk sorumluluk sahibi bir birey olarak yetişir ve yaptığı davranışlar üzerinde neden sonuç ilişkisi kurabilmektedir.

Bakıldığında ebeveyn tutumlarının çocuğunun gelişiminde büyük öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz. Diğer yandan anne baba tutumu çocuğun cinselliğe bakış açısında da önemli etkilere sahip olduğunu söylemek doğru olacaktır. Demokratik ebeveyn tutumuna sahip bir ailede yetişen çocuk cinsellik hakkında sağlıklı düşüncelere sahip olurken, otoriter ebeveyn tutumu ile yetişen çocuk genellikle cinselliği ayıp olarak algıladığından konuşulmaması gereken gizli bir konu olarak ele almaktadır ve bu çocuğun dolaylı olarak cinsel mitlere olan inancı fazla olacaktır.

Sağlıklı bireylere giden yol ailelerden geçer ve okul, danışmanlık merkezleri olarak devam etmektedir. Ailelere verilecek psiko eğitimin ve cinsel eğitimin yetişecek olan çocuklar üzerinde olumlu etkisi olacağı düşünülmektedir. Bilinçli her bir aile bilinçli bir birey demektir. Aynı şekilde okullarda cinsel eğitimlerin verilmesi çocukların cinsellik hakkında merak etmiş oldukları bilgilere

farklı kaynaklardan ulaşılmamasının önüne geçerek sağlıklı bilgilere ulaşmada yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

13. Sonuç

Cinsellik yaşamımızın ilk yıllarından itibaren hayatımızda olan bir olgudur. Cinsellik sadece biyolojik bir gereksinim olarak görülmemesi gereken bir kavramdır. Bireyin kendisiyle ilgili düşünceleri, sosyal çevresi, aile yapısı, ebeveyn tutumları, ait olduğu kültür gibi birçok koşullar tarafından şekillenebilen karmaşık bir yapıdır. Cinsellik algısı her kültürde farklılık gösterebilmektedir, bazı kültürlerde cinsellik rahatça konuşulabilmekte bazı kültürlerde ise cinsellik konuşulmaması gereken yasak bir konu gibi algılanabilmektedir. Cinselliğin konuşulmadığı, az konuşulduğu, tabu olarak görüldüğü toplumlarda bireyler cinsel bilgilere ulaşabilmek adına arkadaş ortamında konuşmak, medya araçları, pornografik filmler gibi birçok yol izlemektedir ve bu yollar ile edinmiş oldukları bilgilerin doğruluk oranları çok azdır dolayısıyla karşımıza cinsel mitler olarak çıkmaktadır. Cinsel mitlere inanan bir toplumun bireylerinin sağlıklı evlilikler, cinsel yaşam sürdürmesi zorlaşmaktadır.

Ebeveyn tutumları cinsel mitlerin oluşumunda büyük etkene sahiptir. Otoriter bir ailenin çocuğu genel olarak cinsellik hakkında da katı tutumlara sahip olabilmektedir ya da ihmalkâr bir ebeveyn tutumunda yetişen çocuk ilgi ve sevgi eksikliğini tamamlayabilmek adına birçok sağlıksız cinsel ilişki yaşayabilmektedir. Ebeveyn tutumlarına bakıldığında bireyin psikolojik, fizyolojik, sosyal ve duygusal gelişimini olumlu yönde etkileyen ebeveyn tutumu olarak demokratik ebeveyn tutumu karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bu ebeveyn tutumunda birey kendisini bir birey olarak rahatça ifade edebilmektedir, isteklerinin ve ihtiyaçlarının farkındadır aynı şekilde cinsellik hakkında merak ettiklerini de anne ve babasına rahatça sorabilmektedir dolayısıyla sağlıklı bir kişilik gelişimi sağlamış olacaktır.

Ebeveyn tutumları cinsel mitlerin oluşumunda büyük etkene sahiptir. Otoriter bir ailenin çocuğu genel olarak cinsellik hakkında da katı tutumlara sahip olabilmektedir ya da ihmalkâr bir ebeveyn tutumunda yetişen çocuk ilgi ve sevgi eksikliğini tamamlayabilmek adına birçok sağlıksız cinsel ilişki yaşayabilmektedir. Ebeveyn tutumlarına bakıldığında bireyin psikolojik, fizyolojik, sosyal ve duygusal gelişimini olumlu yönde etkileyen ebeveyn tutumu olarak demokratik ebeveyn tutumu karşımıza çıkmaktadır. Çünkü bu ebeveyn tutumunda birey kendisini bir birey olarak rahatça ifade edebilmektedir, isteklerinin ve ihtiyaçlarının farkındadır aynı şekilde cinsellik hakkında merak ettiklerini de anne ve babasına rahatça sorabilmektedir dolayısıyla sağlıklı bir kişilik gelişimi sağlamış olacaktır.

Sonuç olarak bakıldığında cinsellik algısı toplumdan topluma ve aynı toplum içerisindeki bireyler arasında da farklılık gösterebilmektedir ve cinsel mitlerin oluşumunu etkilemektedir. Cinsel mitlere inanma oranı ne kadar artarsa cinsel yaşamda o kadar zorluk yaşanıyor diyebiliriz. Özellikle cinselliğin konuşulmadığı toplumlarda cinsel mitler daha fazla görülmektedir. Eğitim ailede başlamakta ve okul, danışmanlık merkezleri olarak devam etmektedir. Öncelikle ailelerin cinsellik ve cinsel mitler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaları gerekmektedir, aileler doğru cinsel bilgilere sahip olduğunda çocuklarına o kadar yararlı olacaklardır. Bunun dışında okullar ve eğitim merkezlerinde cinsellik hakkında eğitimlerin verilmesi toplumun bilinçlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Akıncı, N. Ajas, İ. İ. Karacık, N. E. Vardar S. K. (2017). Cinselliğimiz Var! *Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği*, 12. Baskı, İstanbul. (Erişim: www.kadinininsanhaklari.org - www.wwhr.org)

Aksöyek, A. Canatar, T. (2018). Cinsellik ve Cinsel Eğitim. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 9(2), 54-58.

Aygin, D. Açıl, H. Yaman, Ö., Yılmaz, Ç. A., (2017). Üniversitede Okuyan Kadın Öğrencilerin Cinsel Mitler ile İlgili Görüşleri. Kadın Cinsel Sağlığı Araştırma Yazısı. *Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı*. 19(2):44-49.

(Erişim: <https://www.researchgate.net/publication/>)

Bayhan, S. P. Artan, İ. (2004). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. Morpa Yayınları, İstanbul.

Bekir, Ş. H.(2009). Ankara'nın Farklı Sosyoekonomik Bölgelerinde Yaşayan Aile Bireylerinin Aile İlişkilerini Algılama Durumları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Dergi Sayısı:25s:8-26*. Ankara.

Bozdemir, N. ve Özcan, S. (2011). Cinsellik ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış. *TJFMPC*, 5: 37-46.

CETAD, (2006). Cinsel Yaşam ve Sorunları, Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Alanında Ulusal ve Yerel Medya Yoluyla Savunuculuk Projesi. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği*, İstanbul.

CETAD, (2007). 6. Bilgilendirme Dosyası “Erkek Cinselliği” Basın Bülteni, 28 Mart, İstanbul.

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD). Cinsel Yaşam ve Sorunları. 2008.

Civil B, Yıldız H. Erkek öğrencilerin cinsel deneyimleri ve toplumdaki cinsel tabulara yönelik görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*. 2010;3(2):58-64.

Çağdaş, A. ve Seçer, S. Z. (2011). Anne Baba Eğitimi. *1.Baskı*, Eğiten Kitap, Ankara.

Çalışandemir, F., Bencik, S., & Artan, İ. (2010). Çocukların Cinsel Eğitimi: Geçmişten Günümüze Bir Bakış. *Eğitim ve Bilim*, 33(150).

Dönmezer, İ. (1999). Ailede İletişim ve Etkileşim Sağlıklı İnsan Sağlıklı Aile. İstanbul: Sistem.

Ekşi, A. (1999). Çocuğun Ruhsal Gelişiminde Annenin Önemi, Anneden Ayrılmaya Tepkiler. Ben Hasta Değilim!. (Aysel Ekşi, Ed), Nobel Tıp Kitapevleri, İstanbul.

Gottman, J. (1997). The Heart Of Parenting. How To Raise An Emotionally Intelligent Child. London: Bloomsbury.

Karasu, B. (2011). Ne Hastalık, Ne Suç, Ne Günah! LGBT Hakları İnsan Haklarıdır. *Ekim. Kaos GL yayınları*, Ankara.

Kaptan. S., Nil. Ş. N., (2012). Eşcinselliğin Tedavisi Olsa Heteroseksüellerde Eşcinsel Yapılabilir. (25 Haziran 2012) İstanbul. (Erişim:https://t24.com.tr/haber/dr-seven-kaptan-escinselligintedavisi-olsa-heteroseksuel-insanlar-da-escinsel-yapilabilirdi,207036)

Karabulutlu, Ö. (2018). Üniversite öğrencilerinde cinsiyete göre cinsel mitler. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(3), 155-164.

Kaya, M. (2013). Ailede Anne Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü, *İlahiyat Fakültesi Dergisi*.

Kaya, M. (1997). Ailede Anne-Baba Tutumlarının Çocuğun Kişilik ve Benlik Gelişimindeki Rolü. *19 Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9 (9), 193-204.

Kulaksızoğlu, A. (1998). Ergenlik Psikolojisi. İstanbul: *Remzi Kitapevi Yayınevi*, 1.Baskı.

Merve, Ö. Z., & Cebrail, KISA CİNSELLİK VE DUYGULAR: BİR GÖZDEN GEÇİRME. *Habitus Toplum Bilim Dergisi*, 4 (4), 211-228. 2023.

Montaigne, M. (1984). Denemeler. Çev. Sabahattin Eyüboğlu. İstanbul: *Cem Yayınevi*.

Ohl, L. E. (2007). Essentials of Female Sexual Dysfunction From a Sex Therapy Perspective. *Urologic Nursing*, 27(1), 57-63.

Özmen HE. Cinsel Mitler ve Cinsel İşlev Bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası* 1999; 3(2):49-53.

Özgüven, İ. E. (2001). Ailede İletişim ve Yaşam. 1.Baskı, *PDREM Yayınları*. Ankara.

Senemoğlu, N. (2005). Gelişim Öğrenme ve Öğretim (12. Baskı). *Ankara: Gazi Kitabevi*.
Sungur MZ. Cinsel Eğitim. *Klinik Psikiyatri* 1998; 1(2): 103-8.

Sungur M. Z., Tarcan T. (2007). Erkek Cinselliği. *Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği Yayınları*, p.10-8.

Tuğut, N., & Gölbaşı, Z. (2019). Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan (3-6 yaş) Ebeveynlerin Cinsel Eğitim Tutumlarının Belirlenmesi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary*

Care, 13(3), 287-294.

Tuzcuoğlu N. Tuzcuoğlu. S. (2003). Çocuğun Cinsel Eğitimi. “Anne Ben Nasıl Doğdum?” Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, I. Baskı, *Morpa Kültür Yayınları*, İstanbul.

Vicdan, K. (1995). Üreme Sağlığı ve Gençlerin Cinsel Eğitim Sorunları, Gençlik, Cinsel Eğitim ve Üreme Sağlığı Kitabı. *İnsan Sağlığını Geliştirme Vakfı*, İstanbul.

Yavuzer, H. (2001). Yaygın Anababa Tutumları. Anababa Okulu. *Remzi Kitapevi*, İstanbul.

Yavuzer, H. (2005). Gençleri Anlamak. 2. Baskı, *Remzi Kitapevi*, İstanbul.

Yetkin, N. İ. (2001). Cinsel Öykü Alma ve Cinsel İşlevin Değerlendirilmesi: Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi. Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş. 27-29. İstanbul.

Yıldız, A. (2013). Anne Baba Tutumları İle Evlilik Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, *Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, İstanbul.

Yörükoğlu, A. (1996). Çocuk Ruh Sağlığı. 20. Baskı, *Özgür Yayınları*, İstanbul.

745

World Health Organization (WHO), (2006). *Defining Sexual Health: Report of a Technical Consultation on Sexual Health*, Geneva.